

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 4 grudnia 2007 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział VI Cywilny
w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SA Barbara Godlewska-Michalak

Sędzia SA Agata Zając (spr.)

Sędzia SO (del.) Marzena Miąskiewicz

Protokolant st. sekr. sąd. Karolina Szadkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2007 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania Józefa D

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

od decyzji w przedmiocie cofnięcia koncesji na obrót paliwami ciekłymi

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów

z dnia 2 kwietnia 2007 r. sygn. akt XVII AmE 184/06

- I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że odwołanie oddala;
- II. nakazuje pobranie od Józefa D na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem opłaty od apelacji, od uiszczenia której pozwany był zwolniony.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2006 r. Prezes Urzędu Energetyki z urzędu cofnął Józefowi D prowadzącemu P H -U H -D z siedzibą w miejscowości M koncesję na obrót paliwami ciekłymi udzieloną decyzją z 24 marca 2003 r., w związku z rażącym naruszeniem warunku 2.2.3 koncesji, zakazującego koncesjonariuszowi obrotu paliwami ciekłymi, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i norm określonych obowiązującymi przepisami.

Podstawą decyzji były wyniki badań oferowanych do sprzedaży przez przedsiębiorcę benzyny bezołowiowej i oleju napędowego, których parametry okazały się niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Kontrole i pobieranie próbek do badań miały miejsce 20 maja 2004 r. i 10 maja 2005 r.

Przedsiębiorca wyjaśniał niezgodności parametrów paliwa z pozostałościami paliwa z okresu zimowego, które zostało zmieszane z paliwem letnim.

Prezes URE wskazał, że poza wprowadzeniem do obrotu paliwa o jakości niezgodnej z obowiązującym prawem, przedsiębiorca po zmianie okresu zimowego na letni nie dopełnił wymogu wypompowania ze zbiorników benzyny bezołowiowej i przekazania jej do ponownego przetworzenia, godząc się na jego sprzedaż ze świadomością, że nie spełnia wymogów jakościowych.

Odwołanie od decyzji Prezesa URE złożył Józef D , wnosząc o uchylenie decyzji i zasądzenie kosztów postępowania i o dopuszczenie dowodów: z opinii biegłego, zeznań świadka Władysława M , opinii Władysława M oraz zeznań powoda na okoliczność przyczyn zaistnienia nieprawidłowej prężności benzyny z maja 2005 r., zarzucając naruszenie art. 41 ust. 3 ustawy prawo energetyczne i art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przez pozbawione podstawy faktycznej uznanie, że powód rzekomo naruszył warunki koncesji oraz naruszenie wskazanych w odwołaniu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, odwołujący podniósł, że w 2006 r. nie stwierdzono nieprawidłowości sprzedawanego przez niego paliwa, podjął on działania zmierzające

do wyeliminowania nieprawidłowości i działania te były skuteczne, odwołujący nie miał zaś możliwości skontrolowania prawidłowości parametrów paliwa nabywanego od dostawców.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił wnioski dowodowe powoda i wyrokiem z 2 kwietnia 2007 r. uchylił zaskarżoną decyzją oraz zasądził na rzecz powoda koszty postępowania.

Sąd Okręgowy za bezsporne uznał to, że badania próbek benzyny bezołowiowej i oleju napędowego pobranych na prowadzonej przez powoda stacji paliw w dniach 20 maja 2004 r. i 10 maja 2005 r. przeprowadzone przez Instytut Technologii Nafty w K , Centrum Badawczo-Analityczne R Sp. z o.o. w C

i Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Rafineryjnego w P

wykazały, że powód prowadził obrót paliwami ciekłymi o parametrach jakościowych niezgodnych z parametrami określonymi w obowiązujących przepisach. W ocenie Sądu Okręgowego na powodzie jako profesjonalście ciąży obowiązek stworzenia takiej organizacji, aby wykluczyć możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości nie odpowiadającej określonym normom, powód przy odbiorze towaru nie przeprowadził jakichkolwiek badań, żądając jedynie świadectw jakości kupowanego paliwa, co było niewystarczające, i polegając na zapewnieniach dostawców co do prawidłowej jakości paliwa. Koncesja zobowiązuje przedsiębiorcę do wykonywania wynikających z niej obowiązków w zamian za korzyści płynące z tego tytułu, skoro powód nie zadbał o zachowanie aktów staranności przy odbiorze wprowadzanego do obrotu paliwa, ciąży na nim odpowiedzialność za to, zaś nieistotne jest to, że po stwierdzeniu nieprawidłowości powód podjął starania celem ich usunięcia.

W ocenie Sądu Okręgowego dwukrotne ujawnienie wprowadzenia przez powoda do obrotu paliwa o jakości niezgodnej z przepisami mogło być podstawą nałożenia na powoda kary pieniężnej z art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy prawo energetyczne, nie uzasadniało jednak wydania decyzji skutkującej odmową udzielenia koncesji na obrót paliwami ciekłymi, skoro możliwe było wymierzenie kary łagodniejszej.

Sąd Okręgowy przywołał treść art. 41 ust. 3 prawo energetyczne i art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wskazując, że organ koncesyjny musi

cofnąć koncesję lub zmienić jej zakres jeżeli koncesjonariusz swoim działaniem lub zaniechaniem wyczerpie choćby jedną z wymienionych w przepisie przesłanek. Podstawą cofnięcia decyzji jest więc rażące naruszenie przez przedsiębiorcę jej warunków a okolicznością dowodzącą takiego naruszenia jest jego oczywistość wynikająca m.in. z pełnej świadomości naruszenia obowiązujących zasad i charakteryzująca się wysokim natężeniem złe woli w utrzymaniu takiego stanu rzeczy. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw do kwalifikacji zaistniałych naruszeń powoda jako rażących. Sąd Okręgowy przywołał także treść art. 41 ust. 3pkt 3 ustawy prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym w dacie ujawnienia nieprawidłowości na prowadzonej przez powoda stacji wskazując na wynikający z tego przepisu obowiązek wezwania przedsiębiorcy do usunięcia stwierdzonych uchybień, czego pozwany nie uczynił i wskazał na fakt, że powód nie był nigdy karany za naruszenie obowiązków wynikających z koncesji.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne w zw. z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej poprzez uznanie, że nie zaistniały przesłanki do cofnięcia powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi bowiem powód nie naruszył rażąco warunków koncesji;
- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania powoda od decyzji Prezesa URE z dnia 19 sierpnia 2006 r. i utrzymanie w mocy tej decyzji z zasądzeniem kosztów postępowania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji z zasądzeniem kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne są prawidłowe, jednak wyciągnięte z tych ustaleń wnioski i wykładania przepisów ustawy prawo energetyczne i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej są błędne.

Nie ulega wątpliwości, że wyniki kontroli jakości wprowadzanego przez powoda do obrotu paliwa wykazały, że parametry jakościowe tego paliwa nie były zgodne z parametrami określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. i rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych. Powód nie podważył skutecznie wyników przeprowadzonych kontroli i w toku postępowania nie kwestionował ich wyników, zaś złożone przez niego wnioski dowodowe zmierzały do wyjaśnienia przyczyn nieprawidłowej jakości paliwa, które sam powód tłumaczył zarówno złą jakością paliwa obieranego przez niego od dostawców i niemożnością jego skontrolowania, jak tym, że z paliwem letnim zostały zmieszane pozostałości paliwa z okresu zimowego. Trafnie także Sąd Okręgowy wskazał, iż nie mogły być uwzględnione wnioski powoda o dopuszczenie dowodu z opinii prywatnej sporządzonej przez Władysława M na zlecenie powoda oraz z zeznań świadka Władysława M na okoliczności wskazane w opinii. Prywatna opinia sporządzona nawet przez biegłego wpisanego na listę stałych biegłych sądowych, na zlecenie jednej ze stron procesu i nie akceptowana przez drugą stronę, nie może być bowiem uznana za opinię biegłego zgodnie z przepisami art. 278 k.p.c. i nie korzysta z takiej mocy dowodowej jak opinia biegłego sporządzona na zlecenie sądu a jest jedynie poparciem stanowiska strony. Nie jest także możliwe dopuszczenie dowodu z zeznań świadka na okoliczności wymagające wiedzy specjalistycznej – zeznania świadka dotyczą faktów znanych świadkowi z naocznych obserwacji lub pozyskanych od innych osób, zaś kwestie wymagające wiedzy specjalistycznej mogą być wyjaśniane tylko przy pomocy opinii biegłego po dopuszczeniu przez sąd takiego dowodu i zleceniu sporządzenia opinii osobie mającej odpowiednie kwalifikacje.

Należy ponadto wskazać, co umknęło uwadze Sądu Okręgowego, że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w R z dnia 13 września 2005 r. sygn. akt XI K 291/05 Józef D został uznany za winnego tego, że w okresie od 1 maja 2004 r. do 23 maja 2004 r. na stacjach paliw w P i w T z góry powziętym zamiarem wprowadził do obrotu handlowego paliwa nie spełniające wymagań jakościowych określonych w ustawie, w tym w dniu 20 maja 2004 r. na stacji paliw w

Przewrotnem wprowadził do obrotu handlowego olej napędowy w ilości 3 789 dm³ o wartości 11 897,46 zł i w okresie od 20 maja 2004 r. do 23 maja 2004 r. na stacjach paliw w P i w T wprowadził do obrotu handlowego benzynę bezołowiową 95 w ilości 22 380 litrów o wartości 76 340,87 zł, nie spełniające wymagań jakościowych określonych w ustawie, tj. czynu stanowiącego przestępstwo z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 34, poz. 293) w zw. z art. 12 k.k. i za ten czyn został skazany na karę grzywny w wysokości 10 000 zł. Niewątpliwie zgodnie z art. 11 k.p.c. wyrok ten wiąże sąd w niniejszym postępowaniu co do okoliczności stanowiących ustawowe znamiona przestępstwa za które powód został skazany, a więc w zakresie wprowadzenia do obrotu paliwa, którego parametry nie były zgodne z obowiązującymi przepisami. Związanie dotyczy, ustalonych w sentencji wyroku, znamion przestępstwa, a także okoliczności jego popełnienia, dotyczących czasu, miejsca, poczytalności sprawcy itp. Nie ulega zatem wątpliwości, że powód naruszył warunki udzielonej mu w dniu 24 marca 2003 r. koncesji. Trafnie także Sąd Okręgowy wskazał, że na powodzie, prowadzącym działalność gospodarczą w oparciu o udzieloną koncesję i osiągającym z tego tytułu korzyści spoczywał obowiązek podjęcia działań eliminujących możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości odpowiadającej obowiązującym przepisom. Przede wszystkim nabywając paliwo od dostawców w ramach wykonywanej działalności gospodarczej powód był obowiązany zbadać jakość nabywanego paliwa zanim zostało ono wprowadzone do obrotu, a także nie dopuścić do mieszania paliwa letniego z paliwem zimowym.

Dokonując wykładni przepisów art. 41 ust. 3 ustawy prawo energetyczne i art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej Sąd Okręgowy trafnie wskazał, że cofnięcie koncesji lub zmiana jej zakresu jest obligatoryjne jeżeli koncesjonariusz swoim działaniem lub zaniechaniem wyczerpie choćby jedną w wymienionych w przepisach przesłanek.

Zgodnie z art. 41 ust. 3 pkt 3 ustawy prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym od 1 maja 2004 r. do 21 sierpnia 2004 r. Prezes URE cofa koncesję, jeżeli prowadzona działalność rażąco uchybia warunkom określonym w koncesji, a przedsiębiorstwo nie

usunęło w wyznaczonym terminie uchybień stwierdzonych przez organ regulacyjny. Zgodnie z art. 41 ust. 3 prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym od 21 sierpnia 2004 r. Prezes URE cofa koncesję albo zmienia jej zakres w przypadkach określonych w art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wymienia dwa takie przypadki – gdy przedsiębiorca rażąco narusza warunki określone w koncesji lub inne warunki wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej, określone przepisami prawa oraz gdy przedsiębiorca w wyznaczonym terminie nie usunął stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z warunkami określonymi w koncesji lub z przepisami regulującymi działalność gospodarczą objętą koncesją.

Wykładnia powyższych przepisów prowadzi do wniosku, że o ile przepisy art. 41 ust. 3 pkt 3 prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym do dnia 21 sierpnia 2004 r. wymagały zarówno stwierdzenia, że prowadzona działalność rażąco uchybia warunkom ustalonym w koncesji, jak i wyznaczenia przedsiębiorcy terminu w celu usunięcia w wyznaczonym terminie stwierdzonych uchybień i dopiero bezskuteczny upływ tego terminu skutkował cofnięciem koncesji, o tyle treść art. 41 ust. 3 w brzmieniu obowiązującym od 21 sierpnia 2004 r. w zakresie przesłanek uzasadniający cofnięcie lub zmianę zakresu koncesji odsyłała do art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wskazuje zaś dwa odrębne przypadki uzasadniające wydanie decyzji o cofnięciu lub zmianie zakresu koncesji, przy czym jednym z nich jest rażące naruszenie przed przedsiębiorcą warunków określonych w koncesji lub przepisach regulujących działalność gospodarczą objętą koncesją.

Niewątpliwie w dacie pierwszej kontroli przeprowadzonej na prowadzonych przez powoda stacjach paliw w maju 2004 r. obowiązywały przepisy uzależniające cofnięcie koncesji od nieusunięcia w wyznaczonym terminie stwierdzonych uchybień, zatem dopiero wyznaczenie przez Prezesa URE takiego terminu i jego bezskuteczny upływ dawałyby podstawę do wydania decyzji o cofnięciu koncesji.

Jednakże w dacie drugiej kontroli z maja 2005 r. obowiązywał nowy przepis art. 41 ust. 3 prawa energetycznego odwołujący się do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i ten przepis obowiązywał w dacie wszczęcia postępowania

administracyjnego, zatem samo stwierdzenie rażącego naruszenia warunków określonych w koncesji upoważniało Prezesa URE do wydania decyzji o cofnięciu koncesji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma wątpliwości, iż powód dopuścił się rażącego naruszenia warunków określonych w koncesji, tj. warunku zawartego w punkcie 2.2.3 koncesji zabraniającego koncesjonariuszowi wprowadzania do obrotu paliw ciekłych określonych w koncesji, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub z norm określonych obowiązującymi przepisami. Zatem wprowadzenie do obrotu zarówno benzyny bezołowiowej, jak i oleju napędowego w których zawartość siarki przekraczała znacznie normy określone wskazanymi wyżej przepisami musi być uznane za naruszenie warunków koncesji. O rażącym naruszeniu warunków koncesji świadczy zaś w ocenie Sądu Apelacyjnego fakt, iż mimo zapoznania się z wynikami kontroli przeprowadzonej w maju 2004 r. i wszczęcia przez Prokuraturę Rejonową w R   dochodzenia w sprawie 2Ds 1550/04 zakończonego wydanym wyrokiem karnym skazującym powód nie podjął żadnych działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, skutkiem czego w maju 2005 r. ponowna kontrola wykazała ponownie wprowadzanie do obrotu paliwa nie spełniającego wymagań jakościowych. Dwukrotne stwierdzenie naruszenie warunków określonych w koncesji przy tożsamości uchybień i rocznym odstępie między przeprowadzonymi kontrolami świadczy zaś w ocenie Sądu Apelacyjnego o rażącym naruszeniu przez przedsiębiorcę warunków określonych w koncesji, uzasadniającym wydanie decyzji cofającej udzieloną powodowi koncesję. Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem stwierdzam
Sekretarz Sądowy